

משום כף כבודו של הקדוש ברוך הוא אינו אלא לאותם שיוצעים דרכיו והולכים בהם בדרך אמת כראוי.

ביתים שהיה מדבר עמם, באה אש והקיפה אותו, והם ישבו בחוץ. שמעו קול אהד שהיה אומר: אי קדוש, הביאני המלך חדריו, בכל אותם החדרים של פני הזקן, העלם הקדוש [העלמה הקדושה] שנמסרו הפפתחות שלהם בידו, וכלם מתקנים לך ולאותם שבשבילך. ובחייך הקדושים, כל צבא השמים נגילה ונשמחה בך.

בשאלה ראו כף, הזדעזעו, ופחד רב נפל עליהם. אמרו, איננו ראויים לזה, נצא מכאן ונלך לדרךנו. [הלכו]. ישבו שם כל אותו יום ולא זכרו לראות אותו, ואמרו, אין רצונו של הקדוש ברוך הוא שגושב כאן. יצאו משם והלכו.

בעודם הולכים, פתח רבי חייא ואמר, (שם ק) ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו וגו'. אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונתלתו, ועל כן נתן להם תורה קדושה, משום שכלם היו ברצון אחד על הר סיני והקדימו עשיה לשמיעה.

ביון שהקדימו עשיה לשמיעה, קרא הקדוש ברוך הוא לפמליה שלו. אמר להם, עד כאן אתם הייתם יחידים לפני בעולם, מכאן והלאה הנה בני בארץ

חברים עמם בכל. אין לכם רשות לקדש את שמי עד שישאל אתכם בארץ, וכלכם תהיו יחד חברים לקדש את שמי, משום שהקדימו עשיה לשמיעה כמו שעושים המלאכים העליונים בקריע, שפתוב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עש"י דברו לשמ"ע בקול דברו. עשי דברו בהתחלה, ואחר כך לשמע.

הוא לאו איהו אלא לאנן דידעין ארחוי ומחכין בה באורח קשוט בדקא יאות.

אדהכי דהוה משתעי בהדיהו, אתא נורא ואסחר ליה, ואנן יתבו לבר. שמעו חד קלא דהוה אמר אי קדישא הביאני המלך חדריו בכל אנן אידרין דסבא דאנפין עולימא קדישא (נ"א עולימא קדישתא) דאתמסרו מפפתון דלהון בידיה, וכלהו מתקנן לך ולאנן דבגינה. ובחייך קדישא כל חילא דשמא נגילה ונשמחה בך.

כד חמו אלין הכי, אנדעזעו, ודחילו סגי נפל עליהו, אמרי, לית אנן חזיין להאי, נפוק מכאן ונהך לאורחין. (אולי) יתבו תמן כל ההוא יומא ולא זכילו למחמי ליה, ואמרו לית רעותא דקודשא בריך הוא דניתב הכא נפקו מתמן ואזלי.

עד דהוה אזלי פתח רבי חייא ואמר (תהלים קג) ברכו יי מלאכיו גבורי כח עושי דברו וגו'. זכאין אנן ישראל מכל שאר עמין דעלמא דקודשא בריך הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין ועבד לון חולקיה ואחסנתיה, ועל דא יהיב לון אורייתא קדישא, בגין דכלהו הוה ברעותא חדא על טורא דסיני ואקדימו עשיה לשמיעה.

ביון דאקדימו עשיה לשמיעה קרא קדשא בריך הוא לפמליא דיליה אמר לון עד הכא אתון הויתון יחידאין קמאי בעלמא, מכאן ולהלאה הא בני בארעא חברים בהדיהו בכלא. לית לכו רשו לקדשא שמי עד דישאל יתחברון בהדיכו בארעא, וכלהו תהוון פחדא חברים לקדשא שמי, בגין דאקדימו עשיה לשמיעה כגוונא דמלאכי עלאי עבדי בקריעא דכתוב ברכו יי מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו. עושי דברו בקדמיתא וילכתר לשמע.

חברים עמם בכל. אין לכם רשות לקדש את שמי עד שישאל אתכם בארץ, וכלכם תהיו יחד חברים לקדש את שמי, משום שהקדימו עשיה לשמיעה כמו שעושים המלאכים העליונים בקריע, שפתוב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עש"י דברו לשמ"ע בקול דברו. עשי דברו בהתחלה, ואחר כך לשמע.

דבר אחר ברכו יי מלאכיו. אליו אנו צדיקיא בארעא דאנון חשובין קמי קדשא בריה הוא כמלאכי עלאי ברקיעא, בגין דאנון גבורי כח דמתגברי על יצריהון כגבר טב דמתגבר על שנאיה. לשמע בקול דברו. דזכאן בכל יומא למשמע קלא מלעילא בשעתא דאצטריכו.

השתא מאן יכול למיקם בהדיהו דאנון קדישין עליונין, זכאין אנון דיכלי למיקם קמיהו, זכאין אנון דיכלי

(ר"א ל"ג למאן דייכול) לאשתזבא מקמיהו, אשגחיתא דקדשא בריה הוא עליהו בכל יומא, הנה אנו ויכלין למיעל קמיהו. ועל דא כתיב, (תהלים סח) אשרי תבחר ותקרב ישפן חצריה וכתיב (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו כף וגו', (ער פאן סתרי תורה):

זהר

ויאמר אברם אדני יהו"ה מה תתן לי.
אדני אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד.

אלהים יו"ד ה"א וי"ו ה"א. (נ"א אלהים והנה בניקוד אלהים) אלא רזא דמלה, חבורא דתריין עלמין כחדא עלמא תתאה ועלמא עלאה.

מה תתן לי ואנכי הולך ערירי. דלית לי בר, ואוליפנא דכל מאן דלית ליה ברא בהאי עלמא אקרי ערירי פמה דאת אמר, (ויקרא כ) ערירים יהיו. ואברהם על מה אמר מלה דא דאמר מה תתן לי. כפיכול פאילו לא האמין ביה בקדשא בריה הוא.

ארא אמר ליה קדשא בריה הוא אנכי מגן לך בהאי עלמא. שכרך הרבה מאד בעלמא דאתי. מיד אתער אברהם ברזא דחכמתא ואמר מה תתן לי, דהא ידענא דלא קביל אגר למיעל ביה בההוא עלמא בר נש דלא אוליד בר, ועל דא אמר מה תתן לי ואנכי הולך ערירי, דהא לא תתן לי דלא זכינא ביה. מפאן דבר נש דלא זכי בכנין

כעת מי יכול לעמד עם אותם שהם קדושים עליונים? אשרי אותם שיכולים לעמד לפניהם. אשרי אותם שיכולים [למי שיוכל] להנצל מפניהם. השגחתו של הקדוש ברוך הוא עליהם בכל יום. איך אנו יכולים להפגס לפניהם? ועל זה כתוב (שם סח) אשרי תבחר ותקרב, וכתוב (שם פד) אשרי אדם עוז לו כף וגו'. (עד כאן סתרי תורה).

זהר

ויאמר אברם אדני יהו"ה מה תתן לי. אדני - אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. אלהים - יו"ד ה"א וי"ו ה"א. [אלהים והנה בניקוד אלהים]. אלא סוד הדבר - חבור של שני עולמות יחד, העולם התחתון והעולם העליון.

מה תתן לי ואנכי הולך ערירי, שאין לי בן. ולמדנו, שכל מי שאין לו בן בעולם הזה נקרא ערירי, כמו שנאמר (ויקרא כ) ערירים יהיו. ואברהם, על מה אמר הדבר הזה שאמר מה תתן לי? כפיכול לא האמין בקדוש-ברוך הוא?

ארא אמר לו הקדוש ברוך הוא, אנכי מגן לך - בעולם הזה, שכרך הרבה מאד - בעולם הבא. מיד התעורר אברהם בסוד החכמה ואמר מה תתן לי, שהרי ידעתי שלא מקבל שכר להפגס לעולם ההוא אדם שלא מוליד